

var henviist til de andre lønlige Bete, der kunne blive brugte, og hvor man, man træffe saa, hvilke Forholdsregler man vil, dog ikke kan forhindre utilbørlige Indflydelser endog blot af løse Rygter. Hvad angaaer den Indflydelse, Udvalget faaer, da indskrænker den sig jo til et blot Dnske, som det har at fremsætte. Der er blevet sagt Meget om, at det var et stort Fremskridt fremfor det, som nu bestaaer. I en vis Henseende er det ganske vist et Fremskridt, idet det, som det blev udviklet af den sidste ærede Taler, giver en ordnet Maade, hvorpaa dette Dnske kan blive fremsat, som man vil lægge saameget mere Vægt paa, som det er slaaet fast ved Lov. Men ved Siden deraf bliver det tvivlsomt for mig, om det kan betragtes som et Fremskridt, naar man seer hen til Lovforslagets § 2. Her er det jo forbeholdt ved kongelig Anordning at bestemme, i hvilke Classer Præstekaldene skulle inddeles, og hvilke Krav der skal stilles til Ansøgerne, for at de kunne stige op i de forskjellige Classer. Derved vil denne Halvdeel af Ansøgningerne, eller hvormeget der bliver sendt til Menighederne, aldeles ikke kunne beregnes efter den nuværende Tilstand. Vi haade en Gjennemsnitsberegning, hvorefter der er 25 Ansøgere for hvert Kald, Halvdelen deraf vil da være 12 eller 13, men det er fuldkommen umuligt for os at sige, hvormange der vil blive; thi det ligger aldeles i Kongens og den ansvarlige Ministers Haand at afgjøre det ved den indskrænkende Bestemmelse i § 2, og det vilde være høist besynderligt, om Folkethinget vilde lade et Lovforslag gaae fra sig — hvilken Forestilling man end vil have om den Ret, der gives Menighederne — hvorefter det berøer paa kongelig Anordning, om Betydningen deraf skal indskrænkes i en overordentlig Grad, eftersom Classerne bliver flere eller færre, og eftersom der stilles videre eller snævrere Betingelser for Afgangen dertil. Der er ældre Bestemmelser for, hvilke Kald de forskjellige Candidater maae søge, men de ere saa forældede, at de ved de fleste Leiligheder ikke komme til Anvendelse, og i alt Fald have theologiske Candidater med bedste Charakteer og alle een Gang bekliffede Præster Afgang til at søge

ethvert Kald i Landet. Det er altsaa for Tiden saa at sige alle Ansøgere, om hvilket Menighederne have Ret til at udtale deres Dnske til Ministeren igjennem Andragende, det vil Ingen formene dem. Ganske vist kan det kun have en moralsk Vægt, men mere faae Menighederne i alt Væsentligt heller ikke efter det foreliggende Forslag, og i andre Henseender vil Indflydelsen jo derved blive meget begrændset. Den her trufne Ordning vil vist i Almindelighed have tilfølgende, at den, som Menigheden ønsker skal have Embedet, slet ikke vil kunne søge det, fordi dette ikke hører til de Kald, som han maa søge. I det Hele taget forekommer det mig, at det er et mærkeligt Tilbagekridt paa en Tid, da man netop er kommen til Erkjendelse af, at der skal brydes med hele det Anciennitetssystem, som engang var det enerådende ved Besættelsen af Præstekaldene, og da man for en stor Deel allerede har brudt med det til stor Gavn for Kirken og taget mere Hensyn til selve Menighedernes Krav, at man da giver efter derfor i en saadan Grad, ja slaaer Anciennitetshensynet fastere end nogenfinde forhen. Hidtil var det jo for største Delen overladt til den enkelte Minister, men herefter vil det blive umuligt for ham at komme bort deraf, medmindre han faaer en ny kongelig Anordning. Altsaa heller ikke dette Forslag kan jeg paa nogen Maade gaae ind paa, skøndt jeg indrømmer, at der maa tages Hensyn til den store Mængde Ansøgere, som der for Tiden er, og til den store Forskjellighed, som der er i Embedernes Størrelse. Men vi ere jo netop ifærd med at ordne de geistlige Embeders Størrelse gennem Vønningsloven, og der er derfor med Rette henviist til den. Jo mere eensartet Embedslønnen stilles i Begyndelsen, desto større Frihed kan der gives Menighederne i Valget af deres Præster, uden derfor at krænke andre — ialfald i praktisk Henseende — hævdede Rettigheder. De kunne da komme til deres Ret gennem Alverstilling. Med Hensyn til Ansættelsen af theologiske Candidater kan det endda umægtelig blive misligt nok ved den mere udstrakte Valgret, men ogsaa de ville kunne hjælpes en Deel navnlig ved § 6, hvor der er forbeholdt Kon